Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIV. № 155 JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, AUGUST 14, 1997 CENTS 75 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ЧЕТВЕР, 14-го СЕРПНЯ 1997 р. Ч. 155 РІК CIV.

Довір'я до депутатів є на катастрофічно низькому рівні

Київ. — Дані за останні три роки свідчать, що українські виборці ставляться до своїх обранців — депутатів Верховної Ради України — зі все більшим скептицизмом, повідомила 11-го серпня УНІАР.

Порівняно з 1994 роком різко зменшилося число тих громадян, які вважають, що депутати виражають їхні інтереси, згідно з новим опитуванням, проведеним фондом „Демократичні ініціятиви". В той час, як три роки тому в депутатів вірили 23.3 відс. виборців, то тепер ця цифра упала до 3.8 відс. Значно підвищився відсоток тих, які заявили, що депутати не захищають їхні інтереси взагалі. 1994 року так вважало 12.8 відс., а цього року вже 41.9 відс.

Фонд „Демократичні ініціятиви" перший раз провів таке опитування 1994 року. Відтоді це дослідження відбувається щороку в травні-червні. Для нього добирається 1,800 осіб, які представляють за своїми соціяльно-демографічними характеристиками все доросле населення України.

Найвищий рівень довір'я до своїх обранців виявили мешканці західної України. Однак відсоток цей є все одно дуже низьким — 10 відс. Розчарування в депутатах викликане, очевидно, їхньою неефективною працею. Наприклад, бюджет на цей рік парлямент, в якому переважають соціялісти і комуністи, прийняв із запізненням майже на півроку.

Розчарування у депутатах є, мабуть, і причиною того, що їх тепер значно менше знають, ніж три роки тому. 1994 року частка таких виборців становила 21.4 відс., а цього — 27.9 відс. Рекорд, однак, встановив Крим. В автономії не знають своїх обранців 41 відс. громадян.

Президент Леонід Кучма, як відомо, запропонував продовжити уповноваження Верховної Ради України на один рік, щоб депутати не зосереджували свої сили на виборчій кампанії, а займалися втіленням реформ. Однак пропозицію цю відразу скритикував ряд спостерігачів, урядових і політичних партій. Продовження уповноважень не передбачає Конституція, основний закон України. Недотримання основного закону, стверджують оглядачі, тільки збільшить скептицизм людей, знищивши до решти залишки їхнього довір'я до влади.

Верховна Рада розпочне працю 15-го серпня

Київ(Р.Р.). —У вівторок, 12-го серпня, українське радіо повідомило, що надзвичайна сесія Верховної Ради України відбудеться в п'ятницю, 15-го серпня, а не 28-го, як плянувалося раніше.

За інформацією заступника голови парляменту Віктора Мусіяки, на сесії буде уточнено порядок денний на 28–29 серпня і обговорено низку найважливіших питань.

Цілком можливо, що депутати вирішили не випробовувати долю і не давати Президентові змоги скористатися статтями 90 і 106 Конституції України, де йдеться про формальний розпуск парляменту, якщо він не зможе зібратися на сесію впродовж 30-ох днів.

Газета „Голос України" 12-го серпня повідомила, що Комітет з питань правильника, депутатської етики і забезпечення діяльности депутатів працює над пропозиціями Президента України Леоніда Кучми щодо внесення змін до закону про статус парляментариста. Як уже інформовано, Президент наклав вето на цей закон, посилаючись на порушення Верховною Радою процедури повторного розгляду цього законопроєкту. Члени комітету підготували для розгляду на сесії законопроєкт про реглямент Верховної Ради.

В Арґентині відзначать незалежність України

Буйнос Айрес. — Українська Центральна Репрезентація в Аргентині повідомляє, що святкування 6-ої річниці незалежности України і 100-річчя української еміграції до Аргентини буде відзначено спеціяльною програмою.

У суботу, 23-го серпня, год. 8:30 вечора відбудеться тут бенкет у Сентро Наваль.

У неділю, 24-го серпня, Святі Літургії: о год. 11-та перед полуднем в українській греко-католицькій катедрі, о год. 1-ій по полудні в українській автокефальній православній катедрі, в год. 10-ій ранку в українській євангелистській баптистській церкві. Акт вшановання Тараса Шевченка відбудеться о год. 4-ій по полудні біля його пам'ятника в парку Трес де Феберо.

У суботу, 30-го серпня, о год. 6-ій вечора відбудеться зустріч в театрі Сервантес.

Про додаткові інформації можна звертатися на Факс: 54 (1) 313-4979, або до Товариства „Відродження", тел. 864-7831 і Товариства „Просвіта", тел. 775-0226 щовівтірка, четверга і суботи від год. 3-ої до 6-ої по полудні.

Випустили монету „Козак Мамай"

Київ (Р.Р.). — Національний Банк України 23-го липня ц. р. випустив в обіг пам'ятну монету „Козак Мамай", номінальною вартістю 20 гривень.

Випуском цієї монети започатковано велику серію пам'ятних монет „Герой козацької доби", які презентуватимуть образи уславлених синів України та найважливіші події української історії XVI–XVIII століть. Монету „Козак Мамай" виготовлено зі срібла 925 проби, вага — 31.1 грама, діяметр — 38.61 мм, бокова поверхня рифлена, колекційна якість — „пруф", тираж — 5,000 штук.

Ескіз монети розробив художник Олександер Івахненко, ліплення виконав скульптор Анджей Новаковський. Монети є дійсним платіжним засобом вартости 20 гривень, а також продаються за колекційну ціну.

Застрілено головного редактора одеської газети

Одеса. — 11-го серпня вбито головного редактора найпливовішої газети міста „Вечірня Одеса" Бориса Дерев'янка. Агентство Ройтерс повідомило, що вбивство зроблено на замовлення.

За словами головного прокурора области Василя Іванова, Б. Дерев'янка застрілено біля будинку редакції двома пострілами з пістолі в той час, як редактор йшов до праці. „Ми вважаємо, що це вбивство на замовлення, бо на місці не знайдено гільз від патронів і не було свідків", — сказав В. Іванов. Прокурор не навів можливих причин нападу на Б. Дерев'янка, зазначивши, що почалося слідство.

Згідно з повідомленням УНІАР, заступник начальника одеського обласного відділу Міністерства Внутрішніх Справ Григорій Епур сказав, що редактор їхав до праці службовим автом, але за кілька сот метрів до редакції вирішив піти пішки.

Пошуком злочинця зайнялися правоохоронні органи, створивши слідчо-оперативну групу з працівників міліції, прокуратури і Служби Безпеки України.

12-го серпня в Києві в приміщенні Спілки Журналістів України мала відбутися пресконференція з приводу вбивства Б. Дерев'янка. СЖУ плянувала звернутися до Верховної Ради з проханням прийняти закон, згідно з яким напад на журналістів мав би прирівнюватися до злочину проти працівників правоохоронних органів.

Цього року сталося кілька нападів на журналістів в Україні. Зокрема, у березні знайшли повішеним власного кореспондента „Київських Відомостей" Петра Шевченка, який висвітлював конфлікт між посадником Луганського і СБУ.

Незалежні опитування свідчать, що 15 відс. українських журналістів бояться за своє життя після опублікування статтей на політичні теми, а 80 відс. вважають, що в Україні існує політична цензура. Офіційної статистики щодо насильства над журналістами, однак, нема.

Прокуратура стане в обороні журналістів

Київ. — 12-го серпня діючий генеральний прокурор Олег Литвак пообіцяв захистити українських журналістів після того, як день перед тим застрілено головного редактора одеської газети, повідомило агентство Ройтерс.

Виступаючи на пресконференції в переповненому голі своєї установи, О. Литвак заявив, що стане в обороні журналістів, на яких чинитиметься тиск. За його словами, готується закон щодо цього і очікується, що він буде схвалений. Прокурор також зазначив, що його установа буде відкритою для спілкування з представниками засобів масової інформації.

Як відомо, головного редактора „Вечерньої Одесси" Бориса Дерев'янка вбито вранці 11-го серпня біля редакції в той час, як він йшов до праці. Обласний прокурор припустив, що вбивство здійснено на замовлення.

Б. Дерев'янко став в цьому році третім журналістом, який був убитий або загинув при підозрілих обставинах. Слідство розглядає, за словами О. Литвака, три можливі причини вбивства: журналістична діяльність, депутатська праця в області і особиста помста.

Президент Леонід Кучма розпочав кампанію підтримки журналістів, які нарікають на тиск і навіть бояться за своє життя, особливо ті, що пишуть про злочинність.

Як відомо, в березні при підозрілих обставинах знайдено повішеним кореспондента „Київських Відомостей" Петра Шевченка, який писав про конфлікт між посадником Луганського і СБУ. В червні помер в шпиталі редактор відділу культури газети „День" Віктор Коцюк після того, як його знайшли на залізничній станції в непритомному стані, облитого бензиною і обпаленого.

Україна і ЕС проведуть зустріч на найвищому рівні

Київ. — 5-го вересня представники України й Европейської спільноти (ЕС) зустрінуться в Києві на найвищому рівні і нададуть чинности двосторонній угоді про партнерство і співробітництво, повідомила УНІАР, покликаючись на представника Міністерства Закордонних Справ.

Як відомо, угоду цю підписано в червні 1994 року і за три роки її ратифікували вже 12 країн-членів ЕС. З трьома новими членами — Австрією, Швецією і Фінляндією — підписано покищо тимчасові домовлення як крок до ратифікації угоди в повному обсязі.

На зустрічі мають бути обговорені шляхи здійснення пляну дій ЕС щодо України, а саме: питання поглиблення міжгалузевої співпраці, усунення перешкод на шляху просування українських товарів на ринки ЕС, підтримка плянів України щодо вступу до Світової організації торгівлі (СОТ), зобов'язання ЕС щодо Чорнобиля, започаткування переговорного процесу щодо заснування зони вільної торгівлі.

Заступник міністра закордонних справ Борис Гудима сказав на пресконференції, що створено комітет для опіки за співпрацею України з ЕС на чолі з прем'єр-міністром Валерієм Пустовойтенком.

Передумовами для вступу України до ЕС, на думку Б. Гудими, є членство України в СОТ, зміна законодавчої бази, впорядкування економічних відносин тощо. Заступник міністра вважає також, що членом СОТ Україна може стати вже на по-чатку наступного року.

Робітничі профспілки солідаризуються

Вашінгтон. — У вівторок, 12-го серпня, Джан Свіні президент Американської федерації праці і Конгресу індустріяльних організацій повідомив, що американські робітничі профспілки будуть спомагати Міжнародну профспілку „Тімстерс" 10 млн. дол. тижнево „впродовж багатьох тижнів", щоб підтримувати страйкуючих членів — робітників фірми Ю-Пі-Ес.

Офіційні чинники А.Ф.Л - К.І.О. підкреслюють, що ще ніколи досі профспілки країни не зобов'язувалися давати таку фінансову допомогу страйкуючим колегам, як цим разом. Це, на їхню думку вказує, що провідники американських профспілок уважають страйк 185,000 робітників Ю-Пі-Ес, важливою конфронтацією, робітничого руху та вірять, що це дасть керівникам американських фірм і корпорацій зрозуміти, що профспілки не дозволять щоб їх та їхніми членами постійно нехтували.

На пресовій конференції у головній кватирі Міжнародної профспілки „Тімстерс" у Вашінгтоні Дж. Свіні підкреслив, що страйк робітників Ю-Пі-Ес є страйком всіх робітників і єдність профспілок у фінансовій допомозі страйкуючим це підтверджує.

Рональд Кері, президент Міжнародної профспілки „Тімстерс" прийняв цю щедру фінансову допомогу, як найкращий доказ профспілкової солідарности. Гроші будуть розподілені між страйкуючими робітниками і на кожного припаде по 55 дол. тижнево.

Ця щедра фінансова допомога страйкуючим робітникам від інших профспілок в країні, вказує на виїмкову солідарність та на важливість спірних питань — пенсій та часткового затруднення, котрі мусять бути ви-

(Закінчення на стор. 3)

Скасовано антипалестинські санкції

Єрусалим, Ізраїль. — Денніс Росс, спеціяльний післанець Президента Билла Клинтона на Близькому Сході, домігся від ізраїльтян скасування антипалестинських економічних санкцій. Палестинські робітники знову можуть вільно їхати до своїх місць праці на ізраїльську територію.

Прем'єр-міністер Ізраїля Беньямін Нетанягу, відомий зі своєї занадто твердої лінії у взаєминах з місцевими арабами, мусів признати рацію Д. Россові, який потрактував антипалестинські санкції „непродуктивними" і такими, що не мають ніякого відношення до запевнення безпеки ізраїльських громадян. Уряд Ізраїля скасував також заборону на експорт палестинської сільсько-господарської продукції в Ізраїль, і ще того самого дня, у вівторок, три вантажівки з овочами поїхали з палестинських фарм на ізраїльську територію.

Все ж Б. Нетанягу дотепер не пообіцяв Д. Россові нічого певного щодо політичних переговорів з палестинцями. Як відомо, 30-го липня у західній, жидівській, частині Єрусалиму, вибухло дві бомби, у висліді було вбито 15 осіб і ранено до 200. Відповідальність за терористичну акцію взяла на себе екстремістична палестинська група Гамас, яка постійно виступає проти миру з жидами.

Після того Б. Нетанягу остеріг, що коли адміністрація палестинської самоуправної території не покладе край діяльності терористів, то ізраїльська армія увійде на палестинські землі. Але замість військового вторгнення були застосовані економічні санкції, які за два тижні привели місцевих арабів на межу голоду.

Д. Росс запевнив ізраїльтян, що у розслідуванні останніх вибухів в Єрусалимі візьмуть участь американські спеціялісти, включно з агентами Сі-Ай-Ей.

В Україні

(З інформацій УНІАР)

ФОРУМ ХРИСТИЯН

ТЕРНОПІЛЬЩИНА. — У Зарваниці, Теребовлянського району відбувся форум християнської молоді Тернопільської области. У форумі взяли участь представники організацій „Українська Молодь Христові", Пласт, УНСО, „Вертеп". З участю духовенства Тернопільської Епархії та інших західноукраїнських областей відбулася Служба Божа, похід зі свічками, театралізовані дійства.

ДРУЖБА НЕ ЗНАЄ КОРДОНІВ

ЧЕРНІГІВ. — У селі Дніпровському на Чернігівщині розпочалася акція „Кордон дружби". Її учасники мають намір пройти 580 кілометрів на північному кордоні України з Росією і Білоруссю і в кожному населеному пункті провести заходи, які сприятимуть зміцненню дружби трьох слов'янських народів. В акції беруть участь ветерани війни і праці, молодь і військовослужбові Чернігівської прикордонної контролі.

„ТРОЯНСЬКИЙ КІНЬ"

УЖГОРОД. — Зливи і повені в західних областях України не перешкодили українсько-американським військовим навчанням „Троянський кінь", у яких окрім українських військовиків взяв участь спеціяльний підрозділ американських військ, розташований у Штуттґарті, Німеччина. Учасники навчань пройшли парашутно-десантну і скалолазну підготову, подолання водних перешкод і гірських лябіринтів. В ході навчань їм доводиться діяти в гірських умовах, знешкоджувати об'єкти і диверсійні групи умовного ворога, захопити закладників тощо. Навчання проходить в рамках підготови до військово-морських навчань „Сі Бріз-97".

СТОМИЛИСЯ ПОПЕРЕДЖУВАТИ

ЯЛТА. — Міське підприємство „Кримененерго" припинило постачання електроенергії Ялтинському тролейбусному підприємству, яке заборгувало за електроенергію 350,000 гривень. Енергетики надіслали тролейбусникам 20 попереджень про можливість припинення енергопостачання в разі невиплати заборгованости. Не отримавши ні грошей, ні відповіді, енергетики припинили подачу електрики якраз під час курортного сезону.

ГОТУЮТЬ СВЯТКОВИЙ КОНЦЕРТ

КИЇВ. — В ході підготови свята шостої річниці незалежности України до святкового концерту залучаються кращі творчі сили. Концерт заплановано на 22-го серпня в Палаці Культури „Україна" з тим, щоб його могли відвідати і делегати 2-го світового форуму українців, який проходитиме в Києві 20–24-го серпня.

РЕВІЗОР-САМОЗВАНЕЦЬ

ІВАНО-ФРАНКІВЩИНА. — Користуючись карткою для телефонів-автоматів, яка за розміром схожа на посвідчення працівника податкової поліції, 28-річний мешканець села Кобаки Косівського району почав ревізувати крамниці та кіоски Верховинського району. Він приходив у торгові точки з течкою під пахвою, показував здалека „службове посвідчення", представлявся як інспектор податкового управління. На продавців це справляло потрібне враження. Вони довірливо відчиняли йому свої склади і касу, а той придирався до чого міг. А що в кожного знаходилися якісь порушення, то продавці відкуповувалися від нього, аби уникнути відповідальности. Після цього „ревізор" прощав їм усі гріхи. Згодом на його слід натрапили справжні податкові інспектори.

ДОСЯГНЕННЯ УКРАЇНСЬКИХ АЛЬПІНІСТІВ

КИЇВ. — Газета „Незавісімость" 8-го серпня повідомила, що українські альпіністи 31-го липня піднялися на гімалайську вершину Нанга-Парбат на висоту 8,125 метрів. На гору вийшли Сергій Бершов з Харкова і Владислав Терзеул з Одеси. Але радість перемоги поділяє вся група, до якої входять Вадим Свириденко і Олександер Власенко з Одеси та Михайло Загірняк з Луганського. Відомості з гір приходять із запізненням, але підйом на висоту понад 8,000 метрів за важливістю не поступається золотій олімпійській нагороді. Такі підйоми здійснювалися лише 14 разів.

ОФІЦЕРИ МІЛІЦІЇ ОТРИМАЛИ НАГОРОДИ

ХАРКІВ. — Міністер Внутрішніх Справ України Юрій Кравченко відвідав Харківщину і вручив вищим офіцерам міліції області ордени „За заслуги" ІІІ-го ступеня. Цими відзнаками Президент України Леонід Кучма нагородив першого заступника начальника Харківського міського управління внутрішніх справ Олександра Роженка, начальника управління карного розшуку Миколу Черемухіна і начальника відділу Ігоря Євтушенка. Крім того, М . Черемухін передчасно отримав ще й звання підполковника. Всі нагороджені досягли чималих успіхів у боротьбі зі злочинністю. А останнім часом їм вдалося звільнити дівчинку, викрадену з метою вимоги викупу. Дівчинку харківські детективи знайшли у Москві.

У СВІТІ

ГУН СЕН, ЯКИЙ СИЛОЮ СХОПИВ владу в Камбоджі, у вівторок, 12-го серпня, зустрівся в Пекіні, столиці Китаю, з королем Нородомом Сігануком, щоб таким способом здобути для себе королівську апробату на його переворотом здобуте провідне становище в Камбоджі. Зустріч Гун Сена з королем, хоч і тривала п'ять годин, але рахується приватною, тому ніхто не інформує про те, що на ній обговорювалося. Король Н. Сіганук перебуває в Китаю від лютого на лікуванні, але підкреслив, що скоро повернеться до Камбоджі.

ЗГІДНО З РЕЧНИКОМ МІНІСТЕРСТВА закордонних справ у Таджикистані вірне президентові військо у понеділок, 11-го серпня, навело порядок у столиці, після дводенних боїв між суперечними державними фракціями. Уряд підкреслив, що має під контролею більшість околиць довкруги столиці Душанбе, за виїмком околиці Курґан Тайбе, 60 миль на південь, де повстанський керівник полковник Махмуд Худобердієв має свою твердиню.

В АМЕРИЦІ

ЯКЩО АҐЕНЦІЯ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ буде успішною у своїх заходах, то внедовзі люди, котрі живуть біля фабрик п'яти найбільших індустрій в країні матимуть відносно легкий доступ до точних даних про кількість забруднення, здійснюваного цими фабриками. Вперше на екранах комп'ютерів можна буде побачити кількість і якість забруднення довкілля заводами нафтових продуктів, сталі, інших металів, автомобілів і паперового виробництва.

ДВАНАДЦЯТЬ РОКІВ ПІСЛЯ вбивства палестинськими терористами американського громадянина-каліки Леона Клінґгоффера на вакаційному кораблі „Акіллє Лявро" у Середземному морі, Палестинська визвольна організація погодилася на позасудове полагодження цієї справи зі спадкоємцями вбитого. Полагодження цієї справи було схвалено минулого тижня суддею Федерального суду в Мангеттені Луїсом Стентоном тільки один тиждень перед тим, як справа мала бути розглянена в суді.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.
Svoboda: (201) 434-0237; Fax: (201) 451-5486. UNA: (201) 451-2200
Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446 (914) 626-5641, Fax (914) 626-4638, e-mail: fqsst@aol.com
Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".
Головний редактор: Зенон Снилик
Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Папір чи документ?

У наших першосторінкових вістках вже повідомлялося про дуже добру за змістом і напрямом подію — підписання представниками усіх християнських конфесій в Україні, в тому числі чотирьох Українських Православних Церков, Української Греко-Католицької і Римо-Католицької Церков, Адвентистської Церкви Сьомого Дня, Євангелистських Баптистської та Лютеранської Церков і Вірменської Апостольської Церкви, меморандуму. Київські газети, особливо близькі до Уряду, писали про це, як про велике досягнення українського суспільства на шляху його консолідації.

Одна з точок меморандуму проголошує: „Вважаємо абсолютно неприпустимими захоплення храмів силоміць і заявляємо, що не може зватися християнином той, хто піднімає руку на священнослужителя і вірних інших конфесій, прикриваючись Іменем Божим або державними інтересами". Воно й направду буде неабияке досягнення, якщо українські християни перестануть битися перед дверима церков. Та водночас зацитований текст засвідчує, як низько впала спільнота у моральному сенсі. Такого колись не було. Західноукраїнські землі, між двома світовими війнами роздерті на шматки трьома чужими державами, не знали внутрішніх, власне українських, міжконфесійних незгод, хоч на тих землях десь переважала Греко-Католицька Церква, як у східній Галичині, а десь, як на Волині і Буковині, — Православна. А на Закарпатті, в одних і тих самих селах, мирно сусідували ці обидві Церкви. І хіба не миролюбність, не здатність побачити іншого в собі, а себе в іншому, хіба не готівість заради миру і спокою, поступитися, дійти до компромісу є нашими національними ознаками? Звідки ж тепер взялося стільки взаємної ворожнечі, нехристиянської ненависти, душевного бруду?

Найпростішою відповіддю на це запитання є: „Комунізм як безбожна ідеологія морально знівечив українську людину, збив наш нарід з доброї дороги". Це так і не так. Бо саме простий нарід у своїй масі, саме пересічні українські люди й зберегли в поневоленій українській землі традиційні християнські вартості. То в чому ж причина духового занепаду, який подекуди межує з релігійними війнами?

Ця причина полягає не так у характері народу, як у характері державної влади, яка від самого постання незалежної України не може позбутися совєтських рефлексій. Забагато в цій владі післякомуністичного сміття, замало здорового українського патріотизму. Не спромоглися державні діячі наріжним каменем своєї діяльности зробити спасіння української нації. Якби цю святу мету від самого початку прийнято як головне річище державного самоствердження, то були б знайдені й ефективні засоби консолідації українського суспільства. Спершу, отже, державні чинники не подали доброго прикладу, а відтак і церковні провідники стали тягнути в різні боки. Не рядові віруючі, а саме духовенство, від низів до верхів, спричинило безконечні непорозуміння на релігійному ґрунті, уможливило прикрі сутички не порогах храмів.

А тепер, ясна річ, вже не можна обійтися без спеціяльного меморандуму. Та тільки чи допоможе він? Виявиться діючим документом, чи папером, який нікого ні до чого твердо не зобов'язує? Тим більше, що текст меморандуму готувався не в колі Церков, а в стінах Ради національної безпеки та оборони України, тобто в державній установі. А тяжким гріхом майже всіх теперішніх державних установ є те, що вони, одні відверто, інші потаємно, підтримують Українську Православну Церкву Московського Патріярхату. Адміністрація Президента Кучми не є в цьому винятком.

Ось тут і вся причина. Національно свідомі православні українці обстоюють УПЦ Київського Патріярхату, але, на жаль, національно свідомих в Україні менше, ніж несвідомих. Що ж до УПЦ Московського Патріярхату, то вона тільки те й робить, що активно відвертає від України байдужих до долі рідної землі малоросів. Києво-московський Митрополит Володимир Сабодан відмовляється від діялогу з Київським Патріярхатом та іншими українськими православними конфесіями. Чому? Тому що вся його „канонічність" підпорядкована московському великодержавству, а Москва ніколи не зречеться наміру повернути Україну в ярмо, і ніхто в цьому їй так не сприяє, як українські православні відступники, для яких слово Україна нічого не важить.

Меморандум — це краще, ніж нічого. Але буде ще краще, коли духовні провідники візьмуть на себе відповідальність за історичну долю української нації, яка так тяжко встає з колін. Це й буде безпосередньою відповідальністю перед Богом і перед Ісусом Хрустом, Господем нашим — Він бо чекає від своєї Церкви не абстрактної „канонічности", а живого, чинного милосердя.

Ярослав Гайвас

В ПОЛОНІ ТЕОРІЙ І НЕРЕАЛЬНОСТЕЙ

Український світ, як на материку так і в діяспорі, ще не вирвався з полону декларацій і фраз. Як у зовнішньому, так й у внутрішньому відношенні.

Замало конкретних кроків

Наші державні і політичні діячі у висліді своїх поїздок і міжнародних конференцій звітують про взаємні приязні заяви, порозуміння та бажання поглибити їх, про дальший розвиток тісних зв'язків між Україною та її партнерами, про спільні наміри та цілі, здебільшого точніше не з'ясовані. Але як же мало конкретних домовлень у зовсім конкретних питаннях! Як мало чорним по білому підписаних торговельних і промислових договорів, спільних акцій, конкретних прагматичних устійнень, на одному чи другому життєвому відтинку. Правда, останнім часом, і то дослівно останнім, виступи й заяви Президента Кучми породжують конкретні заходи в передбаченому часі, а не залишаються „побожними" деклараціями, від яких приємно, але практичних користей ніяких.

Коли ж йдеться про внутрішнє життя народу в Україні та українських громад у світі, то просто заливають нас гарні слова, а коли йдеться про конкретне життя, конкретні нинішні і завтрішні потреби та можливості, то вони губляться за мрякою теоретизувань, які далекі від життєвих завдань. Останнім часом трапляються виступи, й то осіб зі суспільно-політичного Олімпу, які не додумані до кінця, зовсім не узгоджені з життям, а не раз навіть відірвані від дійсности, нереальні, або начинені суперечностями.

Приходять ті явища на гадку особливо тепер, перед Другим форумом світового українства, що має відбутися 24-25-го серпня цього року в Києві. Насамперед, не можна затаювати того, що такий важливий і в такому напруженому часі з'їзд не приготований як слід. Не будемо розв'язувати причин цьому, бо з браку опублікованих даних про підготову форуму годі сказати, хто винен у тому. На чолі підготовчих органів форуму поставлено високих державних осіб, які, може, є експертами і дуже продуктивними в інших ділянках, але таких заходів як всеукраїнський форум здійснювати не можуть, бо не знають, як це робити.

В діяспорі вже догоряє покоління „великого ісходу" після Другої світової війни, серед якого було чимало спеціялістів виконування саме таких завдань. Їх залишилося ще дещо і ми добре знаємо, що вони з успіхом могли б братися до здійснення заходів такого маштабу. На жаль, і треба це колись сказати, що знаннями і вміннями діяспори керівні чинники в Україні не охочі покористуватися. І виходить це на шкоду одним та другим, а у випадку, як оце Другий форум, навіть може причинитися до чималої невдачі.

Згадуючи Перший...

Перший форум, що відбувся в Києві 1992 року, був, без сумніву, успіхом. Насамперед числом його учасників. Сотні й сотні присутніх на ньому представляли усі верстви українства в краї та діяспорах, всі політичні течії серед них. Духово-культурні оцінки і прагнення, політичні аспірації і намагання знайшли віддзеркалення у виступах та доповідях Першого форуму. Бракувало обговорення актуальних організаційних концепцій та плянів діяльности, але то був Перший форум і можна було це залишити наступному. А покищо це мали б зробити обрані керівники УВКР, і вони надавалися до цього. Починаючи від голови УВКР, яким був Іван Драч, склад керівництва в даного роду ситуації був, мабуть, близький до найкращого. Голова чесно виконав своє завдання, виразно і ясно представляв та з'ясовував суть еґзистенції та конкретні завдання щойно створеної інституції. Про інших скаже він на Другому форумі. Коли ж ідеться про саму працю, діяльність продовж п'яти років — а це великий час та ще й в умовах, в яких знаходиться Україна — то картина інша: УВКР не виконав як слід своїх завдань. Чому? А це його дотеперішні керівники з'ясують нам, бо вони були до цього покликані.

І тому звіти з дотеперішньої діяльности, її успіхи та неуспіхи мусять бути у першу чергу з'ясовані на самому форумі. Бо як же нам бути далі, що і як робити, чого уникати, про що пильніше дбати, коли ми не знали б дотеперішніх заходів, удач та невдач. Та й за п'ять років дотеперішні провідники, які звітуватимуть, мали нагоду проаналізувати завдання і всю діяльність УВКР, як ніхто інший.

Тим більше, що росте хвиля мудрих і не зовсім мудрих, алярмуючих, наївних, а дехто навіть каже — небезпечних, поглядів і пропозицій, і то саме з одного, що його дотепер уважають найважливішим, терену української діяспори. Знову порушується безліч справ і проблем, що їх треба конкретно ставити та розв'язувати, але не як теоретичні тези. Дуже часто вони не нові, подібних до них десятки років тому було хоч гать гати. А як їх реалізувати і хто це має зробити?

Років 50 тому, коли еміграційна хвиля українського ісходу добивалась до американських берегів, було тими, що та хвиля їх тут застала, стверджено: нашим основним завданням у світі є зберегти і зміцнити українську національну духово-культурну спільноту в країнах поселень, розгорнути її творчу, активну ролю в житті її нових співгромадян, піднести її вагу і значення. Чим будемо сильніші та активніші у виконуванні цього, тим більші будуть наші можливості і шанси в допомозі українському народові в його боротьбі за визволення. Таке з'ясував нам на зустрічі двох найсильніших тоді середовищ в Українському селі в Бавнд Бруку Лука Мишуга, фактичний лідер. Не багато в цьому змінилося, хіба тільки доповнилося з відбудовою української держави. Факт цей викинув нас зразу на значно вищий рівень наших потреб і діяльности, але й поставив перед нами вищі та важчі вимоги і завдання.

А тепер „на виривки" з різних боків починають нам з'ясовувати те саме, тільки далеко не так виразно, коротко, ясно і повно, як зробив це Мишуга. І падають нереальні пропозиції перенесення СКУ з Канади до ЗСА чи Европи, а навіть його влиття в УВКР, тобто самоліквідації. Досвід довгих років і десятиліть показав, що СКУ, після його перезвання з СКВУ в цю нову назву, що було зовсім логічне і корисне, не лише потрібний, але коли б його не було, треба було б якнайскорше таку центральну установу заснувати; що він виконує свої завдання і є на шляху до покращання своєї діяльности, Правда, були часи його занепаду, але не тому, що він непотрібний, а тому, що керуючі ним люди не справлялися зі своїми обов'язками. А політичні угрупування, які самі були на неминучому історичному спаді, зробили з нього м'яч до перекидання його між ними з рук до рук. Тепер же, коли він з цього звільнився і вийшов на твердий шлях, дехто пробує ставити його саму еґзистенцію під знак запиту. Перетворення його в відгалуження київського центру УВКР потягнуло б за собою, згідно з обов'язуючими, наприклад, в ЗСА, законами, реєстрацію, як державного агентства (в доброму розумінні) київської влади. Про наслідки того немає що говорити, бо кожен знає, хто цікавиться тими проблемами, про це. Отже, нам покищо не пора думати про радикальну реорганізацію того роду суспільних установ, а всі енергії й засоби слід ужити для піднесення і поширення їхньої діяльности з тими чи іншими змінами, що їх вимагає час.

Дві головні точки

Отже, збираючись на Другий форум до Києва, нам треба забути про цикль доповідей, які можуть бути на висоті і порушувати важливі засадничі проблеми, але сконцентрувати свою увагу на двох головних точках. І в цьому напрямі повинна бути затверджена пленумом форуму його програма: звіти з діяльности і вичерпна дискусія над ними. На цю дискусію мусіли б себе підготовити в першу чергу представники східньої і західньої діяспори. Дискусія не може здегенеруватися у нерозбірливу критику керівників УВКР, але бути спрямованою на виявлення наших недоліків, фальшивих оцінок, нереальних наголосів, на одну чи другу форму роботи і на шляхи, як оминути недотягнення, не попасти в нові і вивести організацію на здорові напрямні. На такому рівні мала б бути програмова доповідь. Очевидно, що мав би її виголосити представник діючого тепер керівництва, до якої може бути додана співдоповідь, найкраще когось з діяспори. Може, керівні органи і організатори Другого форуму подібне запропонують пленумові — тоді треба буде обмежитися до вичерпної дискусії. Прийнято є, що в таких центральних зборах і асамблеях максимум часу припадає представникам теренових і місцевих організацій, які у доповненні до звітів і

(Закінчення на стор. 3)

Богдан Стефанюк

Лист з чужини на чужину

(Дорогій моїй сестричці Олесі)

Ой, калина в зелен-лузі
вітами хитає....
Україна в жалю-тузі
сльози витирає...
Ой, хотіла би калина
розпрямити віти...
Ой, хотіла б Україна
та щасливо жити...
Ой, бажала би калина
своїх віт не гнути...
Ой, бажала б Україна
горе позабути...
А калина поодинці
клонить віти долі,
Бо шукають українці
на чужині долі.
Хилить віти та калина,
як зелені лози...
Ой, полинні на чужині
в українців сльози.
Хилить віти в білім цвіті
та калина нині...
Наймитами в білім світі
наші на чужині...
Над калиною у лузі
сонце піднялося...
Не одному в жалю-тузі
сріблиться волосся...
Світить сонце, світить ясне,
гріє-обпікає...
Як же жити під небесним
хто, скажіте, знає?
А на сонці без водиці
ряст біленький в'яне...
Заболіло, хоч із криці,
серце полум'яне...
А на сонці, на яркому
пісня жалю лине...
Де ти в полі, у чужому,
рідна берегине?
Брати, сестри ясночолі,
я бо вас благаю:
Не шукайте щастя-долі
у чужому краю.
Як знайдете ж (дай, Біг, щастя!)
не кажіть нікому,
Пригадайте, як причастя,
виснажливу втому...
Як знайдете ж (дай Біг, гідну
долю й теплі роси!)
Не забудьте матір рідну —
сивіючі коси...
Пригадайте ту калину,
що хилила віти,
Повертайте в Україну
щастям порадіти!

Подаю коротку довідку про автора вірша Богдана Стефанюка. Богдан — талановитий кібернетик і поет. У 1952 році, будучи студентом четвертого курсу фізичного факультету Львівського Університету, був заарештований за політичну діяльність і засуджений до страти. Але смертний вирок йому замінили на 25 років каторги і відправили на Воркутинські шахти.

Після повернення з каторги Богдан не зміг на Україні ні продовжити навчання, ні влаштуватися на працю і поїхав на чужину, у Сибір (м. Новокузнецк), де закінчив інститут і працює до цього часу у гірничому інституті. Має багато цінних наукових винаходів в галузі фізики і математики. Цілий ряд праць і своїх віршів не може надрукувати в Україні, бо там в даний час мало дбають про розвиток національної науки і ще менше цікавляться поезією.

Цей вірш появився тому, що Богдан, довідавшись, що я, його тіточна сестра, вчителька і майстер декоративно-прикладного мистецтва, праці якої є в музеях і приватних колекціях цілого ряду країн, поїхала на чужину на заробітки, написав цього вірша для мене. Але я вважаю, що він стосується не тільки мене, а багатьох моїх земляків, які роз'їхалися по чужих краях у пошуках заробітків, щоб прогодувати тих, хто залишили на рідній землі.

Олександра Федишин
Овк Парк, Миш.

*Роман Коритко

Повернення Роксоляни на рідну землю

II

А поспіль три мирні договори (у 1525, 1530 і 1533 роках), підписані султаном Сулейманом з польським королем Сигізмундом І, хіба мало важили для українських земель, що тоді входили до складу Польщі? Згідно з цими договорами султан зобов'язувався забороняти васально залежному від нього кримському ханові чинити набіги на підвладні королеві землі. І чи могло це трапитися без участи Роксоляни? Відомо, що вона листувалася з королями Польщі, а Сигізмунд ІІ називав її сестрою. Договори послабили інтенсивність татарських походів на Україну. Дослідники підрахували, що у XVI ст. скоєно щонайменше 69 великих набігів кримчаків на українські міста та села. Демографічні втрати нашого етносу становили понад 353,000 осіб. А за життя Роксоляни в Стамбулі зафіксовано лише девять походів татар на Україну, і всі вони викликали у Сулеймана гнів. Справдуючись, кримський хан клявся, що напади скоєно без його волі. Інша річ, чи це було правдою. Але цікаво, що в семи випадках запорожці розгромили татар і відбили ясир.

Заслуговує на увагу так звана „Кроника Міста и Церквий в Рогатині", яку у другій половині минулого століття написав надстоятель податкового цісарсько-королівського уряду Михайло Біленький. Атор користувався різними джерелами, у тому числі хроніками місцевого костьолу попередніх століть. У цій рукописній, написаній тодішньою галицькою мовою з ухилом до церковнослов'янської, хроніці подано історію Рогатина ще з княжих часів. Є згадка і про Роксоляну. Розповідаючи про наскоки татар з 1500 по 1525ї рік Біленький зауважив: „В том то времени упровадили турки Анастазію Лісовску дуже красну дочку тутейшого руского священика, которую ізбрал себі султан за жену. Названо ж Роксоланою, а плінники і край наш дознавали через ей вставленієсь у султана много ласк і улекшеній".

Пам'ятник Роксоляні.

Постать Роксоляни як за життя, так і після смерти притягала увагу дипломатів, послів, мандрівників, істориків, письменників, мистців. Чимало її сучасників залишили про неї свої спогади: італійські посли П. Брагадіно, Д. Тревізано, австрійський амбасадор У. Бусбек, литовський дипломат М. Литвин, італійський історик П. Джовіо, француз де Сельва, бургундець Н. Моффан, турецький історик Алі-Челебі. Більшість з них відгукується про Роксоляну позитивно, але не всі. Приміром, польський поет С. Твардовський, який після смерти Роксоляни у 1621 році у складі дипломатичної місії Речі Посполитої відвідав Стамбул, обурювався, що донька простого попа з Рогатина сміла називати себе королівською сестрою. Цей запис для нас цінний тим, що в ньому чітко названо місто, де народилася Роксоляна, бо ряд закордонних дослідників, керуючись патріотичними спонуками, всупереч історичній правді називали її то італійкою, то полькою, то француженкою.

Чимало написано про Роксоляну художніх творів, як за рубежем, так і в Україні. З-поміж них назвемо романи німецького письменника Й. Тральова „Роксоляна", ірляндця Айлін Кравні „Наречена Сулеймана", драму француза М. Ф. Белена „Мустафа і Зеангір". Присвятили славній землячці свої твори українські письменники, зокрема Осип Назарук, Омелян Левицький, Людмила Старицька-Черняхівська, Сергій Плачинда, Любов Забашта, Павло Загребельний, Леся Дуркавець, Михайло Чолій. В образотворчому мис-

(Закінчення на стор. 3)

*Письменник, член Івано-Франківського обласного комітету побудови пам'ятника Роксоляні в Рогатині.

Повернення...

(Закінчення зі стор. 2)

тецтві виділяється портрет Луки Долинського, намальований в кінці XVIII ст., а в музичному — опера Дениса Січинського „Бранка Роксоляна", яку композитор написав у 1909 році на лібрето Володимира Луцика. Має Роксоляна і сценічне життя: драму Любові Забашти поставив Івано-Франківський драмтеатр, крім того понад 20 років п'єсу про неї грають аматор Рогатинського самодіяльного театру. Недавно українське телебачення демонструвало серіял „Роксоляна".

Єдине, чого досі немає, — скульптурного зображення Роксоляни. Але незабаром оту прогалину буде заповнено. У Рогатині, на площі, що носить ім'я Роксоляни, плянується спорудити їй пам'ятник. Його автором є талановитий львівський скульптор Роман Романович, архітекти — Орест Скоп (Львів) і Юрій Глоговський (Рогатин).

Пам'ятник Роксоляні — це висока, понаддесятиметрова скульптурно-архітектурна композиція, що символізує собою силу духу і нескореність української жінки-патріотки, її невгасиме стремління до свободи, до відданості рідному народові. В основі пам'ятника дві кам'яні глиби, що своєю конфігурацією нагадують хвилю і служать надземним фундаментом для шестиметрової колони, яку увінчує чотириметрова бронзова скульптура. Для сприйняття композиція проста, хоч і насичена символами. Це — зображення п'яти чайок у підніжжі колони, побічні сюжети та стели на колоні, її місцеподібний зріз, на якому стоятиме скульптурне зображення Роксоляни, що босніж, у національному строю, повертається на рідну землю. Композицію доповнюють ще два символи — опущений донизу турецький головний убір і квітка шипшини у піднятій правій руці. Існує переказ, що квітку шипшини Настуся привезла з собою з Рогатина, і вона для неї стала символом зв'язку з Україною.

Відкриття пам'ятника рогатинці мріють присвятити 1100-ій річниці Галича, яке святкуватиметься наступного року. Часу обмаль, а проблем ціла купа. Найголовніше — фінансове забезпечення. До речі, звідки комітет по спорудженню пам'ятника бере гроші? Виключно з людських пожертвувань, з вкладів меценатів. Свої внески зробили і наші земляки із ЗСА та Канади, за що їм невимовна дяка. Комітет має намір прізвище кожного, хто вніс чи ще внесе свої фонди на побудову пам'ятника, зафіксувати на бронзовій таблиці, яка оперізуватиме колону. Великі сподівання на допомогу комітет пов'язує з київською фірмою „Роксоляна", яку очолює генеральний директор Ігор Добруцький.

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДИТИНУ!

ГРОМАДСЬКИЙ КОМІТЕТ ДЛЯ ВІДЗНАЧЕННЯ ШОСТОЇ РІЧНИЦІ НЕЗАЛЕЖНОСТИ УКРАЇНИ

відзначує

ШОСТУ РІЧНИЦЮ НЕЗАЛЕЖНОСТИ УКРАЇНИ

в суботу 23-го серпня 1997 р.

в Українському Освітньо-Культурному Центрі
при 700 Cedar Road, Jenkintown, PA 19046

Початок: 6:00 год. вечора

ПРОГРАМА

- Апель молоді — ПЛАСТ і СУМ
- Національні гимни — ЛЕСЯ ГРАБОВАі БОГДАН ЧАПЛИНСЬКИЙ
- Відчитання Акту проголошення незалежности України — РОМАН ДУБЕНКО
- Молитва — ВПреосв. Архиєпископ СТЕФАН Митрополит ЗСА
- Відкриття — інж. МЕТОДІЙ БОРЕЦЬКИЙ
- Промова — Амбасадор АНАТОЛІЙ ЗЛЕНКО Постійний Представник України при ООН
- Сольоспів — ЛЕСЯ ГРАБОВА
- В'язанка народних танків — Ансамбль „ЛИМАН"
- Чоловічий хор — „ПРОМЕТЕЙ"
- Молитва — о. ФРАНКО ІСТОЧИН

Майстер церемонії — д-р ВОЛОДИМИР КАРПИНИЧ

Вступ 10.00 дол. для дорослих
для молоді до 12 років вступ вільний.

У неділю 24-го серпня 1997 р.

УКРАЇНСЬКИЙ СПОРТОВИЙ ЦЕНТР „ТРИЗУБІВКА"
County Line & Lower Roads, Horsham, PA 19044

Початок: 1:00 год. по пол.

ПРОГРАМА

* Танцювальний ансамбль „ВОЛОШКИ"
* Музичний ансамбль „ЛЬВІВ'ЯНИ"
* Солістка ЛЕСЯ ГРАБОВА
* Оркестра до танців
* Розвагове катання для дітей
* Продаж мистецьких виробів
* Добірні страви і напої

Майстер церемонії — ІРЕНА ЯКОБЛЯК

Вступ 8:00 дол. для дорослих,
для молоді до 12 років вступ вільний.

Громадський комітет ласкаво запрошує українське громадянство, а зокрема нашу молодь, прийти на згадані імпрези, влаштовані Громадським комітетом.

Союзівка та мистецтво

Літо — чудова, але й дошкульна спекою пора року — приваблює нас відпочивати на чудовій Союзівці. Тиждень чи більше безжурного життя дає нагоду забути про турботи минулого року та силу пережити наступний. Тут зустрічаємо приятелів, яких бачили багато років тому, і тих, з якими мали щастя поділяти приємні вакації у минулому. Управа Союзівки вже заздалегідь подбала про те, щоб ми не тільки насолоджувалися чудовим красивдом, купалися у басейні, брали участь у спортових іграх, концертах, забавах, але також наповнювалися враженнями мистецьких осягів наших славних малярів, скульпторів, різьбарів, гончарів, а також довколишніх мистців чи аматорів. Гарна і корисна співпраця Союзівки з місцевими організаціями посилює наше культурно-освітнє життя.

89-ий Відділ СУА ім. Лесі Українки в Кергонксоні мав шану спонзорувати виставку картин маєстра Богдана Божемського, відкриття якої відбулося в суботу, 12-го липня ц.р.

Після старанного приготування членкині СУА та гості зібралися у гарно прикрашеній картинами залі у гостинниці Союзівки. Наша музейно-мистецька референтка Євгенія Рубчак в товаристві мистця відкрила виставку, вказуючи на важливість та спонтанність його творів, відчитала ряд оцінок критиків, які вважають Б. Божемського одним з найпродуктивніших мистців, який увінчався успіхом увести в наше народне мистецтво нові форми та напрямки.

Ще в молодечому віці Б. Божемський знайшов місце у Енциклопедії України, між такими славними мистцями як П. Холодний, Є. Козак, С. Гординський, П. Андрусів, Я. Гніздовський та інші. Чудові різноманітні графіки, картини папероріту та темпери притягають до себе. Особливо відзначається гуцульська тематика. Народився ж бо мистець у Коломиї — серці Гуцульщини. Ще малим хлопцем подивляв чудову природу, яка неначе лучила його із Творцем, що обдарував його талантом. Початкову і середню освіту закінчив у рідному місті. Опісля переїхав до Львова, де вчився у мистецькій школі, працюючи під опікою П. Кричевського — директора мистецької академії, яку закінчив з відзначенням.

На американській землі продовжував освіту у славній "Cooper Union" у Ню Йорку, де закінчив студії „Magna cum laude". Опісля вже з родиною замешкав у Ню Джерзі, знову серед чудової природи, яка стала поштовхом трудолюбивої праці мистця. Його твори виконані з незвичайною чіткістю, чудовими кольорами, привабловують до себе глядачів. Подивляємо пряму тематику творів: гуцулка чи гуцул у чудових строях, квіти, звірята і птахи, овочі, хліби і ярина — все барвисте, виразне, чудове! Тож не диво, що роздумуючи про мистецтво маестра Б. Божемського, мимоволі звертаємо увагу на спокійний, милий характер благородної людини.

Сподіваємося, що виставка картин мистця увінчалася успіхом. Бажаємо йому ще кращих успіхів в майбутньому, а Союзівці дякуємо за співпрацю та поширення всіх напрямів культурно-освітнього життя нашого народу.

Марія Зубрицька

Успіхи Л. Пастушок

Вестборо, Масс. — Массачусетська електрична компанія, частина Електричної системи Нової Англії, повідомила, що від середи, 30-го липня, Лідія М. Пастушок, їхній віцепрезидент для справ бизнесових послуг в околиці долини Меррімек, матиме додаткові обов'язки пов'язані з дистриктом Північного побережжя.

Л. Пастушок у згаданому підприємстві працює вод 1981 року, де займала різні становища. Останнє її становище — президент стейтової електричної компанії Ґреніт — окремого відділу фірми в Ню Гемшир, крім того вона була також віцепрезидентом Компанії потужности Нової Англії та її директором плянування кількости потрібного постачання.

Л. Пастушок, поки почала працювати для Массачусетської електричної компанії, працювала для засідаючої ради Массачусетської фірми постачання енергії і Регіональної комісії Нової Англії. Вона є випускницею Кларкського університету і Вищої школи проєктування Гарвардського університету.

В полоні...

(Закінчення зі стор. 2)

програмової доповіді додадуть „голос знизу".

Хочеться накінець, ще раз повторити: наголос слід поставити на конкретну діяльність і для того створити організаційний відділ, що його завданням було б цим відати і з нього відповідати. Значить, треба повернутися до гасла з минулого століття: лиш праця єдина з неволі (клопотів і невдач) нас вирве!

Помолімось за наших друзів

ЗАУПОКІЙНА СВЯТА ЛІТУРГІЯ

за спокій і вічну радість душ померлих Добродіїв Фонду Катедр Українознавства

Впреп. о. декан Петро Огірко відслужить Заупокійну Святу Літургію в п'ятницю, 18-го серпня 1997 року, о год. 9-ій ранку, в УКЦеркві Покрови Пресвятої Богородиці, в Озон Парку, Н.Й., за блаженнішої пам'яті:

мґра прав Анну з Вергановських Голинську
Ярослава Гуру
д-ра Михайла і Дарію Дудрів
д-ра Михайла і Євгенію Івановичів
Марію і проф. інж. Макара Каплистих
Надію Ціхонську Касянчук
Мирослава і Ірену Колтунюків
інж. Василя і Лідію Кострубяків
інж. Зенона Кравця
Петра Лавринця
Олександра і Софію Левицьку
д-ра Василя Палідвора
Володимира і Анастазію Псуй
інж. Володимира Федоріва
Зенона Шведика
Лева Штайнберга

Всіх Вп. жертводавців ФКУ просимо про молитви за померлих наших друзів. Помоліться в часі відправи Заупокійної Богослужби, щоб поєднатись з нами в поході молитов до Всевишнього за тих, що творили добро.

Вічна Пам'ять Померлим Добродіям ФКУ!

ГОЛОВНА ЕКЗЕКУТИВА ФОНДУ КАТЕДР УКРАЇНОЗНАВСТВА (ФКУ)

ПОДІЇ

ЗАБАВА НА ВЕРХОВИНІ

Ґлен Спей, Н.Й. — На мальовничій оселі Братського Союзу „Верховина" в суботу, 16-го серпня, відбудеться забава під звуки оркестри „Львів'яни". А в суботу, 30-го серпня, там же оркестра „Відлуння" приграватиме до танців усім охочим забавитись. Початок забав у 9-ій год. вечора.

ЗДВИГ СУМА 1997

Елленвілл, Н.Й. — Тут на сумівській оселі в п'ятницю, суботу і неділю, 29-го, 30-го і 31-го серпня, відбудеться здвиг СУМА 1997 року. Початок програми в суботу і неділю в год. 6-ій вечором. Участь візьмуть — „Україна" танцювальний ансамбль СУМ з Чикаго, „Батурин" духова оркестра з Торонто, Канада, „Львівські музики", вокально-інструментальний квартет, зі Львова, Мистецький табір СУМ з Елленвіллі, забави при звуках оркестр „Бурлаки", „На здоров'я" і „Воля". Турнір відбиванки і копаного м'яча. У неділю Служба Божа, відтак маніфестаційна частина здвигу. За докладнішими інформаціями чи в справі замовлення кімнат слід телефонувати на число (914) 647-7230 на оселю СУМ.

СВЯТКУВАННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТИ УКРАЇНИ

Джерзі Сиіті, Н.Дж. — Грома в Джерзі Сиіті урочисто відзначить 6-ту річницю незалежности України. В середу, 20-го серпня, в будинку управи міста о 12-тій год. в полудне посадник міста проголосить відповідну проклямацію та відбудеться церемонія піднесення українського прапору.

У неділю, 24-го серпня, во год. 2-ій по полудні в Українському Народному Домі в Джерзі Сиіті відбудеться святочна академія. У програмі: доповідь — Ілля Олійник, консул генерального консуляту України в Ню Йорку, виступ народного артиста України та лавреата державної премії ім. Т. Шевченка, композитора Богдана Янівського, та заслуженого артиста України, соліста Львівської опери, баритона Степана Степана.

Ділимося сумною вісткою, що 5-го серпня 1997 р. по довгій недузі упокоївся наш дорогий БРАТ, ТАТО, ДІДО

бл. п.

ОСТАПЧУК РОМАН-ГНАТ

нар. 4-го квітня 1914-го року в Україні.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в четвер 7-го серпня 1997 р. з похоронного заведення М. Р. Яцків м. Рочестер.

Залишені у смутку:
син — ІГОР
синова — НАДІЯ
внуки — ОКСАНА і РОМАН (Україна)
сестра — РОСТИСЛАВА ОСТАПЧУК-СТЕЦІВ м. Рочестер
кузинки — ДАРІЯ БАРОН м. КЕРГОНКСОН
— ОЛЬГА КАЛИНЧУК м. МЕЛЬНИЦЯ-ПОДІЛЬСЬКА, Україна
рівнож дальша родина в ЗСА, Канаді та Україні.

Опечалена сестра
— РОСТИСЛАВА ОСТАПЧУК-СТЕЦІВ

ВОСКРЕСНЕ Й УКРАЇНА!

Одержав звіт від інституту Державности і Демократії про приїзд дітей із східніх і південних областей України в Галичину на Великодні Свята, відвідини вповні фінансовані Координаційним Комітетом Допомоги Україні (ЗСА). Читаю не тільки звіт, а й численні листи подяки від провідників, батьків дітей і самих дітей. Перечитую усі уважно, і раптом мій зір зупиняється на одному. Немає тексту, лише малюнок. Дитячою рукою намальовані лоза, паска і писанки, а на горі напис: „Христос Воскрес, воскресне й Україна!"

Це малюнок і вислів дитини з місти Суми, яка, мабуть, вперше так здоровилась, будучи на Великодніх Святах в Галичині, цим традиційним „Христос Воскрес!" Приїхало в Галичину зі зрусифікованих частин України 290 дітей — із Дніпропетровського, Дніпродзержинського, Донецького, Луганського, Миколаєва, Никополя, Севастополя, Сумів, Харкова, Херсону і Ялти. Приїхали, щоб вперше пізнати красу наших великодніх звичаїв і традицій і щоб назавжди затерти уявний кордон між „східняками" і „західниками".

Їх лише 290, а хотілося б, щоб їх було тисячі... Ось як підсумовують свої переживання діти, провідники, дякують батьки:

„Про свої враження від поїздки розповіли в обласному радіо. Кореспондент Генріета Верба підготовила передачу, яка транслювалася по області 10-го травня 1997 р. Андрій Кауркін, Євгеній Шевцов, Наташа Кравченко, Анна Титова, Євгенія Великова розповіли про те, що їм найбільше сподобалось. Це гостинність людей, їх любов до України, багате убранство церков і щира віра в Бога, бо і маленькі діти, і юнаки та дівчата не соромились стати на коліна перед Плащаницею".

Є. Чекашина, провідниця з Харкова.

„Ця поїздка назавжди закарбується в дитячій пам'яті. Ніколи не забудеться тепло людських сердець і щира гостинність. Ми привезли з собою тверду впевненість, що і в нас, на східній Україні, треба відроджувати такі свята і традиції".

Мар'яна Гаврилків, учениця 9-ої кляси школи No. 2, Херсон.

Наступного ранку ми пішли до церкви святити кошики. Священик під час Служби Божої сказав, що 'до нас приїхали діти з Дніпропетровська, щоб пізнати наші звичаї' і нам подарував освячені хрестики і образки. Великдень був чудовий. Ми прощалися зі сльозами на очах. Господарі запропонували знову приїздити. Я можу тільки мріяти. Тут я зрозумів, що Україна велика, щедра, добра, дружня держава. І то нас вороги ділять на „східняків" і „западенців", москалів і бандерівців. Брехня це! Ми єдина Україна. Хай ще слаба, хвора, але невмируща і нескорена! Я пишаюсь, що у мене така багата батьківщина. Пишаюся, що я українець і вірю!"

Кирило Гринько, Харків.

„Як важко зараз матеріяльно і ось поїздка. Від нас так далеко Івано-Франківське, але які враження у дитини! Ніби та родина, в якій він був, ось рядом. Скільки тепла і чуйности в людяності відчувається після поїздки".

Валентина Чередниченко, мати учня Юрія з Дніпропетровського.

„Дай Бог вам всім людям, які душею вболівають за відродження наших звичаїв, нашої культури, нашої Неньки-України, міцного здоров'я і незламного духу. І наша родина сподівається, що спілкування між родинами, які вірять у відродження України, допоможе нашим діточкам стати справжніми українцями..."

Родина Якобзонів, батьки Лариси і Наталочки, Дніпропетровське.

Зінаїда Гринько, провідниця учнів з Дніпропетровського.

„Людина, яка раз побувала в західній Україні, то ніколи не забуде її. Від'їжджаючи з Тисьмениці, в усіх з очей капали сльози жалю, що ми покидаємо цей край... сльози надії, що ми ще повернемося..."

Ольга Гришина, учениця 8-ої кляси.

Група дітей з Луганського в дорозі до Галичини.

Діти з Донецького під час свячення пасок.

„В Івано-Франківському нас зустріла делеґація жінок з короваєм на вишиваному рушнику... Учнів підвезли до школи. Всі учні тисьменицької школи утворили живий коридор, а біля школи вийшли всі учителі зустрічати нас... Кожна родина вчила наших дітей писанки писати, прикрашувати святовий кошик, щоб посвятити в церкві традиційні великодні продукти. Діти в сім'ях сідали за святкові столи, щоб покуштувати свяченого. А в неділю, після обіду біля церкви діти і дорослі співали гаївки, веснянки, було красиве свято.

Понеділок за традицією вважався обливаним понеділком. Вся молодь гуляла, обливалася водою зі співами і танцями. Був гарний концерт, в якому брали участь тисьменицькі діти і наші. Всі здорові, щасливі і задоволені повернулися додому. На слідуючий день у школі була організована зустріч подорожуючих дітей з учнями школи. Із захопленням і сльозами радости діти розповідали всім про незабутні враження, які ніколи не забудуться, які важко передати словами.

Написали замітки в газети, записались в радіо, щоб вся область знала про ці незабутні враження".

Колесник Яна, провідниця групи з Луганського.

„Тільки зараз починаю задумуватись, які ми нікудишні українці: забули звичаї, не вміємо навіть по-людськи організувати обряди, не ходимо до церкви, забули Бога. Я по-доброму завидую цим людям, у яких ми гостювали, і хочу щоб і ми відродили національні традиції, обряди, відчули себе справжніми українцями".

Марченко Олександер, учень 8-ої кляси, Луганське.

У неділю ми всі ходили до церкви, слухали Службу Божу. Я ніколи не була в церкві, тому мені усе сподобалось. Ми багато гуляли на берегах Дністра та Бистриці. Я познайомилась з багатьма хлопцями та дівчатами. Вони розмоволяли українською мовою і дуже намагалася розмовляти також по-українськи.

Це велике щастя, що у наші часи знайшлися добрі люди, які зорганізували таку поїздку, оплатили її і подарували нам незабутні враження. Від душі дякую усім вам".

Ангеліна Бібік, учениця 5-ої кляси, Донецьке.

„Такі подорожі мають велике значення для нашого східнього реґіону, людей, якого ліві сили налаштовують проти населення західньої України. А такі зустрічі і спілкування ламають нав'язані уявлення, зміцнюють зв'язки і добрі стосунки між західньою і східньою Україною, сприяють розбудові і становленню української держави, відродженню національної та духової культури в Донбасі. Заради цього ми постійно працюємо і дякуємо Координаційному Комітетові Допомоги Україні за вагому допомогу у нашій праці".

Алла Роздобудько, голова донецького обласного відділу Союзу Українок.

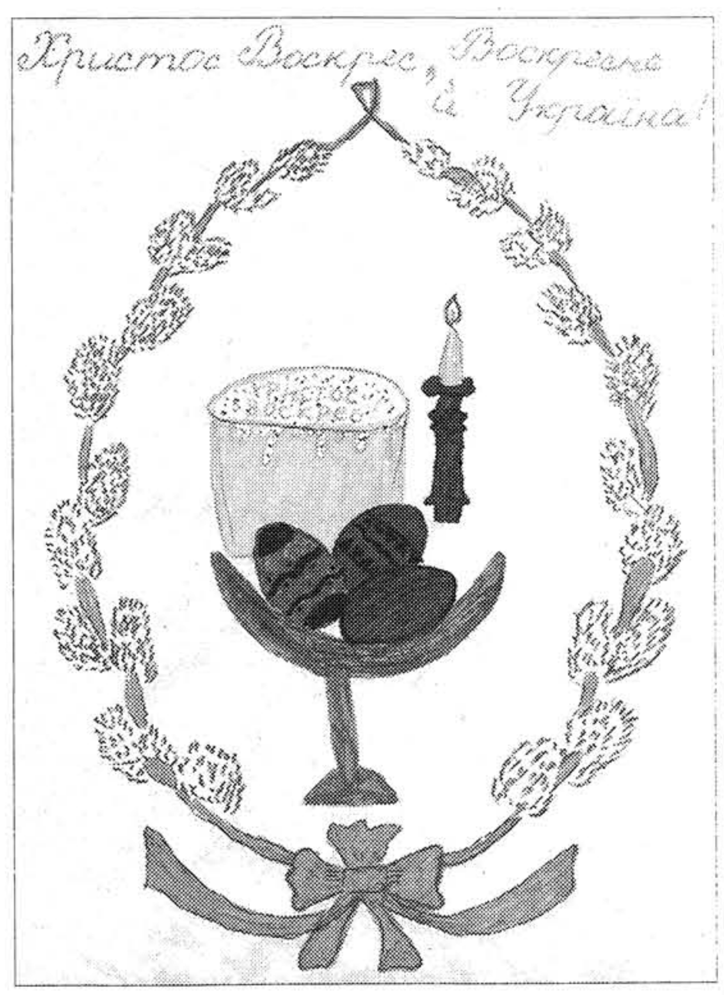
x x x

Зближення, гуртування цілої України заради її процвітання необхідне сьогодні, як необхідні усмішки на обличчях дітей України. Поїздка в Галичину не тільки виховне пережиття для 290 дітей, а поставила більше вимог і завдань перед кожним з нас. Сьогодні варто було б нам у діяспорі зупинитись на питанні, що нам робити, щоб здійснювати відвічну мрію наших предків — жити в злагоді та добробуті у вільній вже Україні. Сьогодні кожен день — це найвідповідальніший момент, а діти вказують дорогу.

Будучи ще учнем гімназії, під час однієї з прогульок на кладовище у Тернополі, побачив я напис (латинською мовою) на одному з пам'ятників. „Народе мій, народе, що я для тебе зробив?" І ці слова закарбувались у молодому серці назавжди. Скільки з нас сьогодні у діяспорі, живучи у добробуті, може поставити це питання і в душі дати задовільну відповідь? А хотілось би, щоб таких було багато.

Володимир Воловодюк,
голова ККДУ.

В далекій Америці гроші збирали
Щоб нам подарунок зробити до свят,
Щоб захід і схід в Україні з'єднати,
Щоб більше не йшов проти брата-брат.
Галичина плекає волю і державність,
Як боронила їх колись козацька Січ
І кров'ю волелюбних наших предків
Ми усвідомили одне:
Христос Воскрес! Воскресне й Україна!
І що історії уже належить
Всі „східняки" і „западенці",
„Бандерівці" і „Москалі",
А зараз є соборна Україна
Єдина мати всіх українських дітей!

Христос Воскрес, Воскресне й Україна!

Робітничі...

(Закінчення зі стор. 1)

рішені так чи інакше. Крім того, цей страйк, в якому бере участь 185,000 робітників, не є пересічним страйком ні щодо кількости страйкуючих, ані в об'ємі втрат, які щоденно поносить Ю-Пі-Ес. Він просто є символічним зударом робітників з фірмовим керівництвом і його будь-які висліди будуть дуже важливими у майбутніх стосунках з робітниками.

ГРОМАДСЬКІ ІМПРЕЗИ

Редакційні вістки про громадські імпрези будуть поміщені у „Свободі" **тільки після появи платних оголошень** у щоденнику або „Українському Тижневику".

Редакція „Свободи"